

Major Sándor (1936–2022)

„Kedves Tamás és Róbert! Kedves gyászoló család! Kedves Barátok, kollégák! Tisztelt gyászoló egybegyűltek!

Szomorúan állunk itt. Egyre többször és egyre gyakrabban jövünk a temetőbe, hogy elment erdész kolégát gyászoljunk. Úgy dőlnek ki szakmánk oszlopai, ahogyan százados, öreg tölgyek vagy fejüket dacosan az égbe emelő sudár fenyők. Vajha lesz-e aki helyükre áll – és helytáll?

Először az életutat beszelném el: Sándor 1936. június 21-én született Felsőzoporon, és most, hogy itt állok, fordul meg gondolataimban: furcsa sorsközösséget teremtett a gondviselés: egy és ugyanazon napon születtünk. Talán ezért íratott meg, hogy én búcsúztassam.

Mindkettőnk születésének évében Szent Vitus emléknapiját követő vasárnapra esik június 21. Mindketten Sonntagskindek vagyunk.... Miért készlet ez töprengésre?

Vitus neve az 'élet' (*vita*) szóból ered. Ágoston az *Isten városáról* szóló könyvében az élet három fajtáját különbözteti meg: az aktív, azaz a tevékeny életet, a nyugalmat, azaz a szemlélődő élet szellemi nyugalmát és azt, ami e kettőből tevődik össze. Az életnek e három fajtája megvolt őbenne.

Major Sándor középiskolai tanulmányait 1950-ben a soproni Liceumban kezdte, ahol 1954-ben érettségizett. Már ezekben az években a nyári szünidőt munkával töltötte, az Iváni Erdészeti dolgozott művelési munkákban, hogy szüleit ne terhelje a tanulás költségeivel. Érettségi után először a Soproni Asztalosipari Vállaltnál vállalt fizikai munkát, majd 1957 januárjától az Iváni Erdészetenél kezdett dolgozni, ahol a területvezető erdésznek segített a szállításoknál, fakitermeléseknél, a művelési és csemetékerti munkáknál. Közben 1958-ban beiratkozott az Erdészeti Technikum Levelező Tagozatára. Fizikai dolgozóként végezte az iskolát.

1961. november 1-én került át az Iváni Erdészettől a Hegyvidéki Erdészethez beosztott erdésznek. 1962-ben befejezte a technikumot, majd levelezőn elvégezte a Fertődi Felsőfokú kétéves szakiskolát.

1963-ban kinevezték a Tacsi-árokai kerület vezetőjének. Sok rontott erdőrészlet átalakítását végezte, karácsonyfatelepeket gondozott, majd a kerületben lévő kicsi csemetékert nagyobbította meg. Számos technikai és egyetemi gyakorlatot vezetett. Az anyagmozgatásnál alkalmazott fogatüzem részére a takarmányozás, eszközök, szerszámok biztosítása is hozzá tartozott. A kerületében szolgálat alatt különleges munkák is előfordultak: Tacsi-árokai víztározó építése, Récényi út melegek részének új

nyomvonalra helyezése, kísérleti területek létesítése az egyetem és technikum részére. Ezekben a munkákban is lelkesen részt vett. Munkáját Kiváló Dolgozó és Kiváló Erdész kitüntetésekkel jutalmazták.

1978-ban kinevezték a Hegyvidéki Erdészeti művelési műszaki vezetőjének, majd 1982-ben a brennbergi kerületek főerdészné, ahol az erdőművelési feladatok tartoztak hozzá. Ebből a munkakörből 1988-ban bekerült a Tanulmányi Erdőgazdaság központjába, kérésre elvállalta a közjóléti teendők irányítását. A soproni Parkerdő mellett hozzá tartozott a Nagycenki Kastélypark és Hársfasor gondozása is. Közben egy két-éves tűzvédelmi tanfolyamon tűzvédelmi előadói képzést szerzett, nyugdíjazásáig a közjóléti feladatokkal együtt a tűzvédelmi feladatokat is ellátta.

1991-től visszakerült a Hegyvidéki Erdészeti állományába, ahol kerületvezetői beosztásban önállóan irányította a közjóléti feladatokat. A feladatok növekedése miatt létrehozott egy új barkácsműhelyt, ahol 4-5 szakember készítette és újította fel a parkerdei berendezéseket. Hozzá tartoztak az erdei tornapálya, sípálya, sífelvonó üzemeltetési feladatai. Irányítása alatt megújult a Béke és Várhely kilátó, újként elkészült a Gloriette kilátó, síház és gyermekek nyári üdültetésére 5 db faház épült a Brennberg-völgyben. Számos pihenőhely, autóspihező, turistaút készült ebben az időben. A Vári egzóta csemetékert irányítását ismét elvállalta, amit már előzőleg műszaki vezetői beosztásában is kezelte. Ezeket a munkákat 1996-os nyugdíjazásáig végezte. 42 évi szolgálat, munka áll mögötte.

Kiváló szervezőképességét és szakmai elhivatottságát Miniszteri Elismerő Oklevéllel jutalmazták, majd nyugdíjazásakor az Országos Erdészeti Egyesület az oly sok erdész által annyira áhított szakmai elismerést, a Kaán Károly-emlékérmét adományozta számára.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek a 60-as évektől volt tagja. Szabadidejében vadászott, méhészetet kezelte. Egészen addig szívesen járta az erdőt, gyönyörködött az általa végzett munkában, amíg egészsége engedte. Munkájának végzéséhez felesége, Terézia biztosította a jó háttérrel. Két fiúgyermek született, akik az erdész szakmát választották, mindegyik erdőmérnök lett.

Eddig a pőre adatok. De ki volt az adatok, betűk mögött? Röviden egy jó ember, egy jó kolléga. Egy olyan kolléga, aki jelen volt a hegyvidék erdész nagyjai között. Aki bábáskodott a hegyvidéki erdészeti parkerdejének megszületésénél, és látta annak felnőtte válását is. Aki nemcsak látta, hanem nevelte is, féltő, óvó szeretettel. Aki után egy munkanaplót olvasatlanul aláírhattam, mert az volt benne, aminek lennie kellett. Olyan erdész volt, akinek nem létezett megoldhatatlan probléma, és ha az eget kellett kékre festeni, akkor csak az lehetett a kérdés, hogy sötét- vagy világoskékre.

Az életútból is kitűnt, hogy klasszikusan végigjárta a szakmai ranglétra minden fokát és göcsörtjét, és amit erdészként el lehetett

érni karrierben, azt ő elérte. Ennek szép bizonyítéka és a szakma hálája, a Kaán Károly-díj.

Olyan erdész és olyan főnök volt, akinek számítottak a keze alatt dolgozók. Saját életéből tudhatta, hogy jó főnök nem lehet valaki jó beosztottak nélkül, és hogy a munkások felemelhetnek, de sárba is tiporhatnak egy felett. Ezért az emberei mindent megkaptak, ami tőle függött: jó illetményfát, egy vágás végeztével, egy erdővédelmi szezon befejeztével vagy egy kilátó megépültekor egy jó vacsorát, ahol jókedvűen, pár pohár bor mellett anekdotázva egyre csak nőtt a társaság összetartó ereje.

Volt olyan kilátó, ahol az ő tudása is szükséges volt ahhoz, hogy most álljon, mert a rajz szerint nem volt mi tartsa a járószintet. Anekdotikus az eset, de van benne valami jelképszerű: akadnak emberek – ha nincsenek is sokan – akik azt a bizonyos járószintet tartják. Onnan messzire tudunk nézni. És bízhatunk benne, hogy lábunkat szilárd alapokon vetettük meg. Ezután főerdész úr már más dimenziókból mustrálja a rajzot, csóválja a fejét, és javítja tintaceruzával az elrajzolt tartógerendák helyét. Tartja a járószintet. Nekünk.

Sándor felesége is jól tudta, hogy egy erdész igazán az erdőben érzi jól magát, és nem tett szemrehányást, ha otthon nem túl sokat látta. Amellett nyugdíjba vonulása után sem szakadt el az erdőtől. Ahogyan a himnuszunk mondja: *„Erdész vagyok, csendes tanyám erdő mélyében áll.”* Minden erdész szívében csendes tanyát épít, érdeinek azokból a fáiból, amelyek legkedvesebbek voltak neki. És soha nem felejté a lombok suttogását, a téli szél haragos zúgását és a fák fájdalmas nyöszörgését sem. De éppúgy füleiben marad a madárdal, a messzehangzó szarvasbögés, a gombanövesztő, makkrelélő csend. A csend. Most már örökre csend. *„...Most tél van és csend és hó és balál. A Föld megőszült; Nem hajszálanként, mint a boldog ember; Egyszerre őszült az meg, mint az Isten...”* – idézem Vörösmarty lélekmarcangoló sorait az Előszókból.

Ki ment el? Egy bakancs talp lenyomata a sárban. Egy viseltes föld kalap. Egy felszeg mosoly. Egy, mindig a lényegét látó, öreg szempár. Ezek az emlékek. Valami még ott neszez a szobában. Ott motoszkál a fák között. Távoli fejszecsapások. De már nincs ott senki. Mint mikor csapa közelíti a szórót, de a vad, amely hagyta, már régen nincs ott. A nyom lassan kihül. A csikorgó hidegben lelkek lebegnek, pilingáznak lefelé, mint az őszi levelek a mindig meghaló és mindig megújuló bükkökről.

Sándor utolsó ajándékát – kis csemetékertjéből – meg sem tudom köszönni neki: Karácsony napján feldíszítjük, és egy darabig még házunkat ékesíti a fenyő, amit tőle kaptunk. Búcsúzom Tőled Kormos István szomorúságával: *„Voltod csak bent nem omlik, elébem föltoronylik, az idő fala védi, minden nap számonkéri.”* Isten veled, Sándor! A szeretetnek emléke áldott!

Kulcsárné Roth Matthaeca